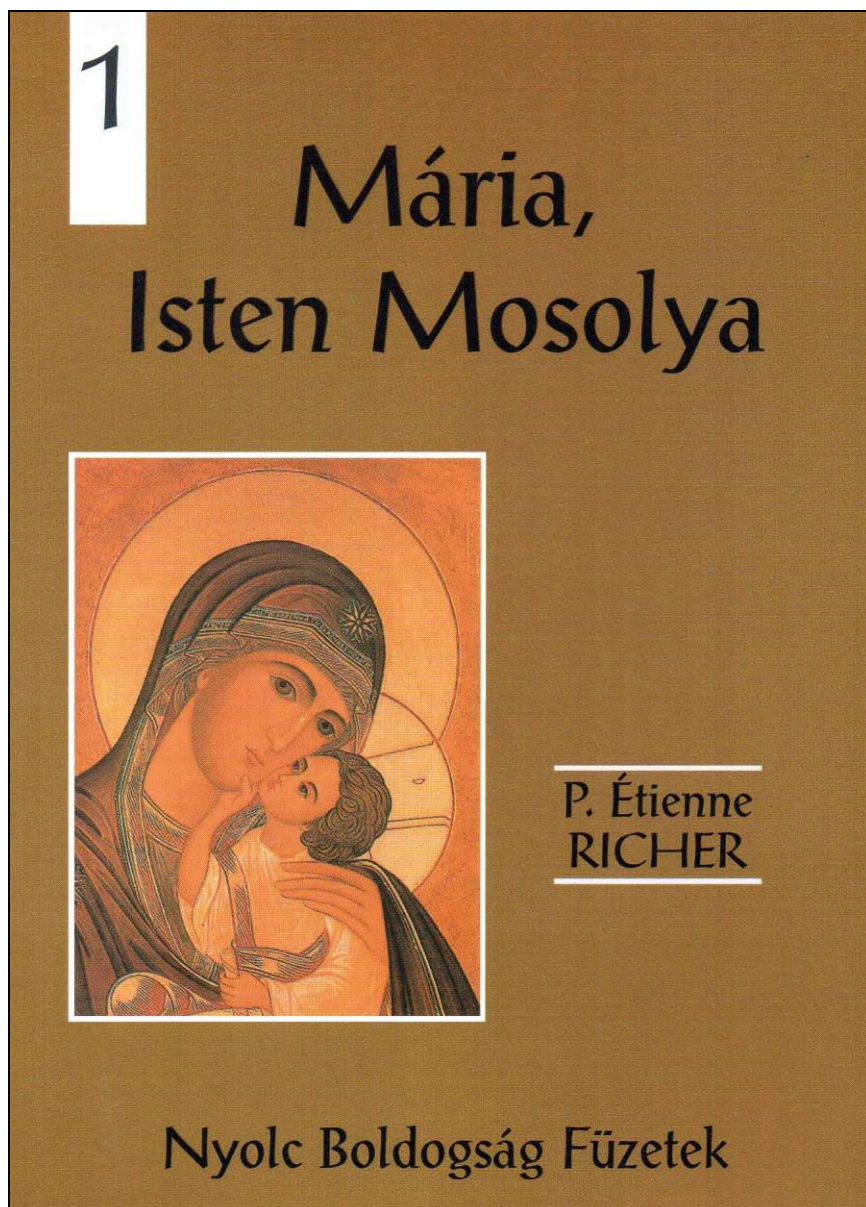

Étienne Richer

Mária, Isten mosolya

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

P. Étienne Richer
Mária, Isten mosolya

Nyolc Boldogság Füzetek 1.

A fordítás alapjául szolgáló mű:
P. Étienne Richer: Marie, Sourire de Dieu,
Éditions des Béatitudes, 1993

Fordította: Ákos Rita

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyvet a Nyolc Boldogság Katolikus Közösség adta ki az ISBN 963 00 1831 4 azonosítóval. A könyvet a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni, de a szerzői jog a Nyolc Boldogság Katolikus Közösség tulajdonában van.

Az elektronikus kiadás szövegét gondozta: Könyves Gábor.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Ajánlás.....	4
Bevezetés: Mosolyod nem múlik el.....	5
I. Mária, a szép szeretet anyja.....	7
1. Szavad lámpás a lábam elé (Zsolt 119,105)	7
2. Hinni Máriával, a világosság anyjával	8
3. Remélni Máriával, aki „a második erény misztériumának előcsarnoka”	9
4. Szeretni Máriában, a ráhagyatkozás kieszközlőjében	10
5. „A Szent Szűz lelki környezet” (P. Molinié)	11
II. Mária, irgalom anyja.....	13
1. „Ó, tűzlámpák...”	13
2. Az irgalom, a Szepültelen Szűz tűzlámpája.....	14
3. Mária, irgalom anyja	15
III. Kis Szent Teréz, Mária mosolya	17
1. Mária boldogságai és Teréz	17
2. A kicsinység boldogsága	18
3. Az együttérzés boldogsága	18
Befejezés: Ó, Máriában mosolygó Jézus.....	20

Ajánlás

Étienne Richer *Mária, Isten mosolya* című könyve lényegében a tíz szűzről szóló példabeszéd csodálatosan gazdag végig-elmélkedése, máriás olvasata. Soha nem gondoltam arra, ami most evidenciaként áll előttem, hogy a példabeszédbeli okos szüzek élő és legragyogóbb „kiadása” maga Mária, az Úr Anyja; és hogy a Szent Lukács evangéliumában élénk állított, szívében Istenre figyelő Názáreti Szűz az az égő mécses, amelynek olaja a Szentlélek (ahogy erre Szárovi Szent Szerafim utal).

A könyv egészen különleges értéke erősen bibliás jellege, olyan értelemben is, hogy Izrael élő hagyományát idézi fel tudományos pontossággal és költői finomsággal. Ez a kis írásmű nemcsak tartalmával oktatja hívő olvasóját, hanem egyfajta bibliai elmélkedési módszert is ad a kezébe: keresse Isten szavának megvalósulását a Biblia nagy alakjaiban! Ahogyan Ábrahám a hit hőse mind az ószövetségi, mind az újszövetségi embernek, úgy Mária többek között az a Krisztusra éberén várakozó okos szűz, aki minden keresztény léleknek és az egész Egyháznak is példaképe és lélekben anyja.

fr. Barsi Balázs O.F.M.

Bevezetés: Mosolyod nem múlik el

Édes Szűz Mária, az Atya szeretett leánya, arcod, tekinteted és főleg leírhatatlan mosolyod Jézussal való közösséged teljességét tükrözze a Szentlélekben! Egyetlen pillantásoddal, Krisztus túlcsoordul érdemeinek és az irgalom epifániájának gyümölcse, ó, Mária, megsebezted...

Igaza volt Lisieux-i Szent Teréznek, kis virágnak, amikor azt mondta, hogy az arc a lélek tükre. Ó, Szűz Mária, nem elég annyit mondani, hogy mosolyogsz, mert ennél sokkal többről van szó. Isten mosolya és a mennyország prófécija vagy nekünk, akik annyira megsebződünk a világ torz grimaszaitól. A bukás után te vagy a legszebb Istennek ajándékozott mosoly a teremtésben.

Hogyan is kételkedhetnénk ebben, hiszen olyan szemtanúk vannak, mint Lourdes-i Szent Bernadett vagy Kis Szent Teréz, akik mosolyod apostolaivá váltak. És ki tudhatja, ó, Irgalom Anyja, hogy vajon nem a te bizalommal és együttérzéssel teljes tekinteted indította-e a jobb latort Jézus felé?

Olyan szép vagy – mondta Szent Bernadett –, hogy ha az ember egyszer látott téged, szeretne rögtön meghalni, hogy újra láthasson. 1858. július 16-án, amikor Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén utoljára jelentél meg neki, különösen megérintette az, ahogy a búcsúzásakor mosolyogtál rá.

Arcod kimondhatatlan gyengédséget és jóságot sugároz – mondja Teréz –, de ami a lelke mélyéig hatolt 1883. május 13-án, az a te elragadó mosolyod volt. Minden betegsége és szenvedése egy pillanat alatt eltűnt.

Az okos szüzek – társnőid, akiket te tanítottál –, mosolyod teológusai, doktorai és mártírjai (azaz tanúi) ezért vezetnek annyi lelket Jézushoz. Mosolyod a szeretet tökéletes érettségében a Szentlélek kiáradása. Emlékezz csak arra a napra, amikor Terézre mosolyogtál, hogy meggyógyítsd: Pünkösöd ünnepe volt!

Miért nem írt semmit Szent János a mosolyodról, arról „a tükörről, amelyben Isten csodálatos művei a legmélyebben és a legtisztábban tükröződnek vissza?”¹ Valószínűleg azért, mert csakúgy, mint Kánában, a Mester meg tudta őrizni a szeretetnek ezt a mézédés gyümölcset a „végére”, ezekre az utolsó időkre, amikor sokakban kihűl a szeretet (1. Mt 24,12).

Nem akarjuk hagyni, hogy a halált hozó grimaszukkal és fogcsikorgatásukkal kínzó modern bálványok elbűvöljenek, meggyötörjenek és tönkretessenek minket, hanem Terézzel együtt meg akarunk tanulni a te mosolyodban élni, mert „az anya kincse a gyermeké.”²

Joggal mondta a Gyermek Jézusról nevezett Marie-Eugène atya, hogy „a te fényed soha nem ragyog édesebben, mint a sötétségben”³, és legfőbb színe a remény... Márpedig a remény köt össze minket leginkább az Atya irgalmával.

Végéhez közeledő XX. századunknak, melyet nyomaszt a reménytelenség, a lázadás, az ateizmus, a hatalomvágy súlya, szüksége van anyai közbenjárásodra Jézus előtt, hogy újra megtanuljunk hittel, reménnyel és szeretettel mosolyogni az életre. Mária, bűnösök menedéke, ha rád emeljük tekintetünket, mintha egy kristálytiszt tóban látnánk meg az Ige világosságát, és tisztátalanságunk ellenére sem vesztjük szem elől.

¹ *Redemptoris Mater*, 25.

² Idézet Kis Szent Teréz *Pourquoi je t'aime, ô Marie!* (Ezért szeretlek, Mária!) c. verséből. Magyarul: in *Lisieux-i Szent Teréz önéletrajza*, Ecclesia, Budapest, 1993

³ *Je veux voir Dieu*, p. 893, Éditions du Carmel

Kis Szent Teréz úgy írta le Kármelben töltött éveit, mint szűzi palástod árnyékában elrejtett életet, vagyis egészen egyszerű életként, amilyen a tiéd is volt Názáretben. De mostantól vége rejtett életeteknek! Elegendő bizonyíték erre – Gaucher püspök atya kifejezésével élve – Teréz „dicsőség-orkánja”, Mária jelenései az utóbbi másfél évszázadban, s különösen a Szeplőtelen Fogantatás és a Mennybevétel dogmája (talán hamarosan a minden kegyelem közvetítője dogma is). II. János Pál pápa nem írt-e többet rólad, alázatos szolgálóleányról, mint Péter valamennyi utódja együttvéve?

A megtestesülés, amelynek jubileumára készül az Egyház, talán nem a legnagyobb esemény az egyetlen Megváltó egyetlen édesanyjának életében?

Ég és föld elmúlnak, de mosolyod, melyet Izrael annyi prófétája és királya szeretett volna látni, nem múlik el, mert te az Ige anyja vagy. Az Egyház bölcsességében nem vonatkoztatja-e rád ezt a bibliai verset:

*A szép szeretet, az istenfélelem, a tudomány és a szent reménység anyja vagyok.
Odaadattam minden időkre, minden gyermekemnek. (Sir 24,18)*

Erényeid, szereteted vajon nem a mieink?

I. Mária, a szép szeretet anyja

*Amikor a szent Evangéliumban életemről elmélkedem, rád merek nézni és közeledni
merek hozzád.*

Szándékunkat tökéletesen kifejezik Kis Szent Teréznek ezek a sorai, ő lesz a lelki vezetőnk végig e könyv során. Elmélkedünk az Evangéliumon, Máriára merünk nézni és közeledünk hozzá.

Teréz és II. János Pál pápa számára egyaránt Mária az életre keltett Evangélium. Ő az első tanúja az Evangéliumnak, és a legelső tanúságtevője. Ő a legmagasztosabb, a legtökéletesebb gyümölcse annak a szép szeretetnek, vagyis Jó Hírnek, amely széppé teszi a lelkeket. Teréz nem azért szerette a Szűzanyát, mert megkapta azt a személyes kiváltságot, hogy látta őt mosolyogni!

Máriás elmélkedésünk kiindulópontja az Evangélium egy lapja lesz: a mennyországról szóló tizenkét példabeszéd egyike, amely a tíz hajadonról szól, s a szeretetből táplálkozó éber bölcsességet hangsúlyozza:

A mennyek országa hasonlít a tíz hajadonhoz, akik fogták lámpásukat, és a vőlegény elé mentek. Öt balga volt közülük, öt pedig okos. A balgák lámpásukat ugyan elvitték, de olajat nem vittek bele. Az okosok lámpásukkal együtt olajat is vittek a korsójukban. A vőlegény késett, így valamennyien elálmosodtak és elaludtak. Éjfélkor kiáltás hallatszott: Itt a vőlegény, menjetek ki elébe! Erre a hajadonok mind fölkeltek, és rendbe hozták lámpásukat. A balgák kérték az okosakat: Adjatok egy kis olajat! Lámpásunk kialvóban van. Nem adunk – felelték az okosak –, mert akkor nem lesz elég se nekünk, se nektek. Menjetek inkább az árusokhoz, és vegyetek magatoknak. Míg odavoltak vásárolni, megérkezett a vőlegény, és akik készen voltak, bevonultak vele a menyegzőre. Ezzel az ajtó bezárult. Később megérkezett a többi hajadon is. Beszöltak: Uram, Uram, nyiss ki nekünk! De ő így válaszolt: Bizony mondom nektek, nem ismerlek benneteket. Legyetek hát éberek, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát. (Mt 25,1–13)

1. Szavad lámpás a lábam elé (Zsolt 119,105)

Tényleg Szűz Máriáról szól ez a parabola, része „Mária evangéliumának”? Igen is, és nem is. Nem, amennyiben Mária egyáltalán nincs megnevezve, és mégis, mert a Szentírásban – különösen a példabeszédekben – tudnunk kell olvasni a szavak mögött a „csendeket”. Ennek a példabeszédnek máriás lectio divinája nagyon gazdag tanítást ad a Máriával való bensőséges kapcsolat gyümölcseiről: szívünkben mindent vele együtt elmélkedjünk végig.

Ez a példabeszéd feltételezi a zsidó hagyomány minimális ismeretét, amit bibliafordításaink többségének kiegészítő magyarázataitól sajnos nem kapunk meg. Fontos tehát, hogy egy kicsit megismerkedjünk a zsidó esküvő rituáléjával. A legelső, amit tudnunk kell az, hogy a menyegzőt általában éjjel tartják, erre utal a parabola is. A hajadonok körülbelül tizenkét éves lányok, akik a menyasszony kísérőiként a vőlegény elé mennek:

*A királylányt színpompás öltözékben
viszik a királyhoz.
Hajadonok kísérik, és barátnőit hozzá vezetik.
Ujjongva, vidám énekkel vonulnak oda,
bevonulnak a király palotájába. (Zsolt 45,15–16)*

A zsidóságban a lámpás olajának őrzése az asszony privilégiuma és kötelessége: a nő a fény őrzője a házban és a férfi szívében.

Az egek magasából világító naphoz hasonlít az asszony, ha jó, s dísz a házának. (Sir 26,16)

Tudnia kell tehát, mi kell ahhoz, hogy ne aludjon ki a lámpás, bármilyen hosszú is az éjszaka: ez hozzátartozik a zsidó nő bölcsességéhez.

A júdaizmus egyetlen liturgikus cselekedetet kér a nőtől: a szombat fényeinek meggyújtását, hogy a férfi megtarthassa a családi liturgiát. Az asszony hozza a fényt, amikor leszáll az éj sötétje. A templomban, a számukra fenntartott helyen az ő feladatuk volt az örökmécses őrzése. Ma is azt várják tőlük, hogy lámpások legyenek, akik a világ sötétjében világítanak.⁴

2. Hinni Máriával, a világosság anyjával

A példabeszéd legfőbb üzenete természetesen az, hogy Isten emberek iránti szeretete hitvesi szeretet, tüzes ölelés, amelyben az éjszaka tapasztalata is benne van, amikor tudnunk kell várakozni, hitben kitartani az Ige fényében, hiszen *az Úr parancsai egyenesek, földérik a szívet, útmutatása érthető, megvilágítja a szemet (Zsolt 19,9).*

A szöveg azonban, amely Isten országáról úgy beszél, mint egy menyegzőről, vőlegényt és hajadonokat emleget... de egyáltalán nem mond semmit a menyasszonyról, még azt sem, hogy a szüzek az ő társnői! Ugyanígy van a böjttel kapcsolatos vitában (Mt 9,14–17) és a királyi menyegzőről szóló példabeszédben is (Mt 22,1–14). Olyannyira, hogy a Vulgáta és más fordítások ezt egyszerűen hozzátették.

Manapság sok exegéta van azon a véleményen, hogy a menyasszony a tíz szűz, pontosabban csak az okos szüzek. Egyáltalán nem vetjük el ezt a magyarázatot, de kockáztassunk meg egy „szerelmesebb” olvasatot!

A példabeszéd a mennyek országáról szól; vajon a jegyes nem a mennyek királynője, a szelíd és szerény Szűz Mária, aki kegyelmet talált Istennél, és – ahogy Marthe Robin mondta – „velünk jár az örök élet útjain”, ha elfogadjuk, hogy lelkünk az ő társa legyen? II. János Pál pápa ezt írja:

Az Egyháznak ezen a téren és időn átvető zarándokútján, sőt még inkább a lelkek történetében úgy van jelen Mária, mint az, aki boldog, mert hitt, mint aki a hit zarándokútját végigjárta, miközben ő maga úgy részesült Krisztus misztériumában, mint semmilyen más teremtmény.⁵

Ha belépünk a példabeszédnek ebbe a máriás felfogásába, látjuk, hogy mi is éppúgy lehetünk balgák vagy okosak, mint az Evangélium hajadonjai, aszerint, hogy milyen bensőséges kapcsolatban vagyunk Máriával. Mert „Mária nem balga szűz, az ő lámpásából nem hiányzik az olaj, hanem túlsordul belőle”⁶ – mondta Szent Bernát, abban a meggyőződésében, hogy a Szűzanya „a bezárt kert, a lepecsételt forrás, az Úr temploma, a Szentlélek szentélye” és minden kegyelem közvetítője.

⁴ Jo Croissant: *La femme sacerdotale* (A „papi” nő), Éditions du Lion de Juda, 1992

⁵ *Redemptoris Mater*, 25.

⁶ *L'Aqueduc*, 9. (Vízvezeték), in Saint Bernard: *Oeuvres Mystiques*, Éditions du Seuil, Paris, 1953

Grignon de Monfort Szent Lajos-Mária azt hirdette, hogy Mária „olyan lámpás, amelyet azért gyújtottak, hogy az egész bensőt megvilágítsa, és az isteni szeretet lángjára lobbantsa; szent pihenőhely, hogy meglássuk benne és vele Istent.”⁷

Mivel a fiatal lányok a menyasszony társnői, feltehetően mind ismerik őt, látták, beszéltek vele, és mégsem tudtak valamennyien megmaradni, vagyis növekedni a szeretet fényében. Megérthetjük ebből az első tanítást: Jézus akarata nem egyszerűen az, hogy Mária közelében legyünk (ő mindenképpen közel van hozzánk, mindannyiunkat Jézus szeretetével szeret), hanem az, hogy egészen bensőséges kapcsolatban legyünk Máriával. Kitől is tanulhatnánk meg jobban a Lélek világosságában való növekedést, mint Szűz Máriától, aki minden zsidó asszony között a legáldottabb, aki „inkább anya, mint királynő”, ahogy Kis Szent Teréz szerette mondani, a fény legigazibb őrzője az Egyházban és a szívünkben?

*Ha jegyese, a Szentlélek rátalál egy lélekben, hozzárepül, egész teljességével betér oda, és bőségesen közli magát vele, mégpedig abban a mértékben, ahogy a lélek jegyeseinek, Szűz Máriának teret enged. Az egyik legfőbb oka annak, hogy a Szentlélek mostanában nem művel feltűnő csodákat a lelkekben az, hogy nem egyesülnek eléggé az ő hűséges és elválaszthatatlan jegyesével.*⁸

3. Remélni Máriával, aki „a második erény misztériumának előcsarnoka”

A vőlegény késett... (Mt 25,5)

A tíz hajadon reménysége próbának van kitéve. Izrael Istene, aki hamar felfedi magát az Őt keresőknek, rejtőzködni is tud:

Nem láttátok, akit szeret a lelkem? (Én 3,3)

Amikor az Úr egy lelket növelni akar a bizalomban, különböző eszközöket választ, hogy egyszerűbbé tegye. A példabeszéd olaja a Szentlélekben való egyszerűséget is jelenti: ha tekinteted egyszerű, egész tested világosságban van.

*Az egyszerűség abban áll, hogy hitben és reményben kapcsolatban vagyunk a szeretet végső győzelmével.*⁹

Ha a szeretet a hit szeme, akkor a reménynek köszönhető, hogy nem nehezülnek el a pillái! Máriának és bensőséges barátainak hite nem passzív és nem is görcsös. Mária egész élete Istennel való egyesülés, aki maga az egyszerűség. A szenteknek „lány” szívük van, mondta a szent arsi plébános. A passzivitás és a türelmetlenség két fő kísértés – a szív megkeményedésének formái – a Vőlegényre való lánoló várakozás ellen.

Mária hite türelmes, égő lámpását őrzi az éjszakában. Hűséges szűz, nem kételkedik a feltámadásban a hosszú nagyszombat idején.

⁷ *Le secret de Marie*, 47. (Mária titka)

⁸ Grignon de Monfort: *Traité de la vraie dévotion a la Sainte Vierge*, 36. (A tökéletes Mária-tisztelet)

⁹ Victor Sion: *Pour un réalisme spirituel*, 4. *Prendre Marie chez soi* (Befogadni Máriát), p. 88, Éditions du Lion de Juda, 1990

Charles Péguy szerint „a második erény misztériumának előcsarnoka”, megtanít minket kitartani a reményben, hogy ne essünk a lázadó türelmetlenség hibájába, és ne akarjuk Istent cselekvésre kényszeríteni, hanem türelemmel várjuk az Ő óráját.

Mert megváltásunk még reménybeli. Az a remény viszont, amit már teljesedni látunk, többé nem remény. Amit valaki lát, azt reméli? Ha tehát reméljük, amit nem látunk, várjuk állhatatosan! (Róm 8,24–25)

A türelmetlenség az irgalom Atyjába vetett bizalom hiánya, a türelem azonban mindent elér, ahogy Avilai Szent Teréz mondta. Mária arra is megtanít minket, hogy a ráhagyatkozás nem feladás, hanem bizalommal teli éberség, melyet az a vágy éltet, hogy minden nap egyre többet ismerjünk meg Isten terveiből. Vigyázzunk, hogy ne legyen passzív a szívünk! Reményünket Istenbe helyezzük, és ne önmagunkba: az igazi remény Isten országát keresi.

4. Szeretni Móriában, a ráhagyatkozás kieszközlőjében

Mint a kiöntött olaj, olyan a neved, ezért szeretnek a lányok. (Én 1,3)

A menyasszonynak ezek a szavai az Énekek énekében világossá teszik a példabeszédet: az olaj, amiről itt szó van, vajon nem a Szentlélek kenetének biblikus szimbóluma? Szárovi Szent Szerafim így tanított:

Az olaj nem tetteinket szimbolizálja, hanem a kegyelmet, amellyel a Szentlélek betölti lényünket, átváltoztatja a romlandót romolhatatlanná, a lelki halált lelki életté, a sötétséget világossággá, az istállót, amelyben állatokként vannak megláncolva a szenvedélyeink Isten templomává, nászi szobává, ahol Urunkkal, Teremtőnkkel és Megváltónkkal, lelkiünk Jegyesével találkozunk.¹⁰

Szűz Mária szüzességének célja nemcsak az, hogy szűz legyen, hanem hogy a Szentlélek temploma és jegyese, s így Isten anyja legyen! A balga szűzek tragédiája, hogy nem tudtak megmaradni társnői kenetükben. A döntő pillanatban csak a féltékenység marad, nem a Lélek szüzessége szerint szűzek, nincsenek ébren, nem készek a Vőlegény jövetelére. A bizonyíték: mint valami árut, úgy próbálják megvásárolni a Szentlelket, aki pedig isteni személy! Fájdalmasan hiányzik belőlük az, amit Szent Ágoston „szűzi félelem”-nek nevez. „Szerelmük”, Aquinói Szent Tamás kifejezésével, csak bírvágy, nincs meg bennük a „szép szeretet”.

Ha valaki háza egész vagyonát felkínálná is a szerelemért, csak megvetést aratna! (Én 8,7)

Mind a tíz szűz – balgák és okosak egyaránt – elalszik. De tudjuk, hogy álmunk minőségét aszerint ítéljük meg, amilyen az ébredésünk. Elképzelhető a különbség a balgák és az okosak ébredése között! A balga szűzek nemcsak testben alszanak, hanem szívükben is: alszanak, de a szívük nem virraszt. Alvásuk Isten elhagyása, elhanyagolása, érdektelenség Isten országa iránt. És mert nem keresik Isten országát, nem kapnak semmit ráadásképpen (1. Mt 6,33). Az okos szűzeknek forró vágyuk kedvesük árnyékában pihenni (1. Én 2,3), ők elmondhatják, amit az Énekek énekének menyasszonya:

¹⁰ Saint Séraphim de Sarov: *Entretien avec Motovilov* (Beszélgetés Motovilovval)

Alszom, de a szívem virraszt; hallom, hogy a szerelmem kopog... (Én 5,2)

Egészen személyes kapcsolatban vannak a szeretet Lelkével, az életük lelki kultusz, Istenre való hagyatkozás, és nem Isten elhagyása. Reménységük hit a szeretetben, mert tudják, hogy egyedül a szeretet méltó a hithez, és hogy – Marcel Van¹¹ szavaival – „a szeretet nem halhat meg”. Szerelmük igazi szeretet, nem a birtoklás vágya, és ráhagyatkozásuk ennek a szép szeretetnek ízes gyümölcse. Ahogy Kis Szent Teréz is írta egy versében:

A teljes ráhagyatkozás: ez az egyetlen törvényem.

A Völegény bármelyikőjüknek elénekelhetné:

Nyisd ki az ajtót, húgocskám, kedvesem, galambom, gyöngyöm! (Én 5,2)

5. „A Szent Szűz lelki környezet” (P. Molinié)

Máriában a Szentlélek jelenléte – az Atyát és a Fiút összekötő szeretet – kenetként árad szét, ezért fontos, hogy bensőséges barátai legyünk.

„A Szent Szűz lelki környezet: észrevétlenül helyez bennünket bizonyos lelkiállapotokba”¹² – állapítja meg nagyon helyesen Molinié atya –, ezért az igazi Mária-tisztelet nem „gyengeségünknek ajánlott eszköz, hanem már maga az ég”¹³.

Égő lámpásunkra vigyázni azt jelenti, hogy szívünkben virrasztunk és emlékezetünkben tartunk mindent, ahogy Mária. Mindannyiunknak emlékezetünkben kell őriznünk Isten életünket beburkoló szeretetét.

*Gyónjátok meg tehát a bűnt, adjatok hálát a jelenért és imádkozzatok a jövőért!*¹⁴

Nemcsak nyomorúságunkat kell felidézni, hanem Isten csodálatos műveit is, mert az Úr könnyen megteheti azt, amit mi nehezen hiszünk el. És ne felejtünk el Istennek arra a csodájára emlékezni, ami magának Máriának a személye! Guy Gilbert atya, a szeretetünk hiányának és a társadalom kíméletlenségének áldozatául esett bűnözők és prostituáltak apostola nem felejtette el:

*A Mária-tiszteletet egészen kicsi koromban kaptam. És a Máriával való mindennapos találkozás Isten legszebb mosolya.*¹⁵

Guy Gilbert és e kis könyv szerzője számára egyaránt, ez a találkozás konkrétan a szegények zsoldárának, a rózsafüzérnek hűségese imádkozását jelenti, amellyel kapcsolatban Tímár Mónika ezt a szép elmélkedést írta:

¹¹ Marcel Van (1928–1959) vietnámi redemptorista szerzetes volt, Kis Szent Teréz lelki testvére. Gyermekkorától pap szeretett volna lenni, de ez a vágya soha nem valósulhatott meg. 1955-ben a kommunisták letartóztatták, tizenöt évre ítélték, koncentrációs táborba került. Gyengesége és betegsége ellenére fáradhatatlanul szerette és vigasztalta az embereket. 1959-ben a táborban halt meg, beteljesítve Kis Szent Teréz felajánlását, aki Hanoiban szeretett volna vértanúhalált halni.

¹² P. M.-D. Molinié O.P.: *Le courage d'avoir peur* (A félelem bátorsága) p.198 Les Éditions du Cerf, Paris, 1989

¹³ l. 12, p.225

¹⁴ l. 6.

¹⁵ *Témoins sans frontières* (Tanúságtevők a világ minden részéről), Éditions du Lion de Juda, 1992

Úgy magasodott elém a Szentolvasó, mint egy hatalmas román dóm, melynek főhajója a Hiszekegy, melyet a titkok kápolnáinak koszorúja vesz körül. Az előcsarnokból három kapu vezet be: a Hit, Remény, Szeretet, melynek titkát az első három Áve zárja magába. Csak ezeken át lehet bejutni. Nincs idom rá, hogy leírjam, de nagyon sok mély összefüggést értettem meg. Talán egyszer... Csodálatosan mély tanítás van abban, hogy minden tized Miatyánkkal kezdődik. A Titkok Kápolnáinak ez a kapuja. S Ávéből épül – az Üdvözlégek úgy zárják magukba az Úr Jézus és a Szűzanya életének összefonódó titkait, ahogy Mária hordozta a Gyermeket és életét... S mindegyik Glóriával végződik, meghajlással a Szentháromság felé, ez a kápolnák ezüstoltára.¹⁶

Mária, a szép szeretet anyja társul vesz minket Istennel való saját kalandjának örvendetes, fájdalmas és dicsőséges titkaihoz. Vele vagyunk az örvendetes titkokban, mert Jézus a szeretet királya, a dicsőséges titkokban, mert Jézus Isten országának prófétája, de a fájdalmas titkokban is, mert Jézus pap, és Szűz Mária tökéletes közösségben van papi szeretetével.

Mivel keresztségünk által papok, próféták és királyok vagyunk, nem segíthet-e sokat a rózsafüzér keresztségünk kegyelmének megélésében?

¹⁶ Mónika naplója, egy szerzetesközösség élete az üldöztetés éveiben, 1962. X. 24., Vigilia, Budapest, 1990

II. Mária, irgalom anyja

A tíz szűz példabeszédéről való elmélkedés után, még mielőtt az egyik legkedvesebb okos szűz – Lisieux-i Szent Teréz – mellé szegődnénk társul, tartsunk egy darabig szeretett atyjával, Keresztes Szent Jánossal.

Mennyi világgosságot merítettem atyánknak, Keresztes Szent Jánosnak műveiből!

Nyissuk ki mi is azon műveinek egyikét, amelyek Teréz lelki táplálékai voltak tizenhét-tizennyolc éves korában: a *Szezelem élő lángja*-t. Mivel az emberi lélek legtökéletesebb egyesülését írja le Istennel, nem tekinthetjük-e az idézett verset Mária Szeplőtelen Szíve legszebb leírásának?

1. „Ó, tűzlámpák...”

A *Szezelem élő lángja* című költemény belső imában született, majd az éjszakák doktora kommentárt is írt hozzá. Nézzük meg a következő strófát:

*Ó, tűzlámpák világa,
Amelynek fénysugaraiban
Érzéki lényem mély barlangjai
– Pedig vak volt az és sötét –
Csodás szépséggel hintenek
A Kedvesükre fényt és egyben meleget.¹⁷*

A „tűzlámpák” kifejezés eszünkbe juttatja az evangéliumi példabeszéd lámpásait – még akkor is, ha Keresztes Szent János nem utal rá –, valamint azt, hogy egy lámpa nem csupán világít, hanem meleget is ad. Következésképpen a balga szüzekből nemcsak a fény hiányzik, hanem a szeretet melege is!

Mit jelentenek ezek a tűzlámpák? A szent teológus költő megadja a magyarázatot: Isten megszámlálhatatlanul sok tűzlámpán keresztül ismerteti meg velünk istenségét, amely *minden értelmet meghalad* (Ef 3,19). Ezek az erények, a Szentírásban kinyilatkoztatott isteni tulajdonságok és tökéletességek: a lét, az irgalom, az igazságosság, a bölcsesség, az igazság stb.

François-Marie Léthel kármelita atya szerint, aki sokat tanulmányozta a szentek életét, tanúságuk azt mutatja, hogy Isten milyen végtelenül sokféleképpen mutatja meg magát, hiszen minden szent azon a tűzlámpán keresztül szemléli az összes többi isteni tulajdonságot, amit elsőként kapott. Ezért mondhatta Kis Szent Teréz:

Nekem végtelen irgalmát adta, és én ezen keresztül szemlélem és imádom a többi isteni tökéletességet... Így mindet úgy látom, hogy a szeretet sugárzik belőlük, még az igazságosság is (talán a többenél is jobban) szeretettől ragyog.¹⁸

A kegyelemnek persze sok más ösvénye is létezik, Teréz ezt elismerte:

¹⁷ P. Szeghy Ernő fordítása, in *Lobogó Istenszeretet*, p.205, Kármelita Rend, Budapest, 1991

¹⁸ „A” kézirat

Nem lehet minden lélek egyforma, különböző családok kellenek, hogy a Jóisten minden tökéletességét tiszteljék.¹⁹

Aquinói Szent Tamás például a lét tűzlámpáján keresztül szemléli a jóságot. Ezt a sokszínű igazságot látva önkéntelenül felmerül bennünk a kérdés: mit kapott a Szent Szűz? A Názáreti Mária olyan teremtmény, aki hitben járt, aki Istent tulajdonságainak szemlélésében ismerte meg. Melyik volt hát az az első tűzlámpa, amin keresztül ő a többi isteni tökéletességet látta? Lesznek, akik most óvatosan vagy félénken megjegyzik, hogy erről semmit sem tudunk, mert ez a király titka, és nyitva kell hagyni a kérdést. Pedig a válasznak ott kellene laknia minden hívő szívében...

2. Az irgalom, a Szeplőtelen Szűz tűzlámpája

Mária tűzlámpája a végtelen irgalom, ami nélkül nem lenne Szeplőtelen Fogantatás. Máriának Isten előre megbocsátott:

Máriának bocsátotta meg Isten a legtöbbet, ő került a legtöbbbe Jézus Krisztusnak.²⁰

Mária ennek tökéletesen és állandóan tudatában van. Mivel – teremtmény lévén – másként nem ismerhette meg Istent, csak tulajdonságainak szemlélésében (amit az angyalok, Isten teremtményei szintén megtesznek), világos, hogy az a tűzlámpa, amelyen át Istent látja: az irgalom. Semmi kétségünk nem lehet efelől. Amikor Erzsébettel találkozik, így énekel:

Irgalma nemzedékről nemzedékre az istenfélőkkel marad. (Lk 1,50)

Kis Szent Teréz éppen azért szemlélheti az összes isteni tulajdonságot az irgalmasságon keresztül, mert kivételes módon részesedik a Szeplőtelen Szűz lelki életében – állítja Molinié atya.

Az Irgalmasság Isteni Anyjának kongregációjában élt Faustina Kowalska nővér (1905–1938) *Napló*-ja is végig azt hangsúlyozza, hogy az irgalmasság Isten legfontosabb tulajdonsága. II. János Pál pápa, aki jól ismeri honfitársnője írásait, így nyilatkozik erről a témáról:

Teológusok állítják, hogy az irgalmasság Isten legfőbb tulajdonsága, legnagyobb tökéletessége. A Biblia, a Hagyomány és Isten népének egész hitélete ad erről kimeríthetetlen tanúbizonyságot. Itt nem Isten kifürkészhetetlen lényegének tökéletességéről van szó istenségének misztériumában, hanem arról a tökéletességről és tulajdonságról, amely által az ember – létének belső igazságában – a legitimebben és leggyakrabban lép kapcsolatba az élő Istennel.²¹

Elképzelhetetlen, hogy a Szeplőtelen Szűz – már földi zarándokútján is – ne a legfőbb tulajdonságán keresztül szemlélte volna Istent!

¹⁹ „A” kézirat

²⁰ l. 12.

²¹ *Dives in misericordia*, 13.

3. Mária, irgalom anyja

Vajon az Egyház nem azért nevezi olyan szívesen Szűz Máriát bűnösök menedékének, betegek gyógyítójának, szomorúak vigasztalójának, keresztények segítségének, mert ő az irgalom anyja? Olvassuk el, hogy mit ír az irgalom Atyjáról szóló enciklikájában II. János Pál pápa, néhány hónappal lisieux-i zarándoklata után:

Mária az, aki tökéletes és kivételes módon – jobban, mint bárki más – megtapasztalta az irgalmat, ugyanakkor – szintén kivételes módon – szívének áldozatával lehetővé tette saját részvételét az isteni irgalom kinyilatkoztatásában...

Senki nem tapasztalta meg úgy a Kereszt misztériumát, mint a keresztre feszített Jézus anyja, az isteni és transzcendentális igazságosság megrázó találkozását a szeretettel: a „csókot”, melyet az irgalom adott az igazságosságnak. Mária tehát az, aki a legmélyebben ismeri az isteni irgalmasság misztériumát. Ismeri az árát, tudja, milyen hatalmas.

Ebben az értelemben nevezzük őt Irgalmas Anyának, az Irgalom Asszonyának vagy az Isteni Irgalmasság Anyjának. Ezek közül a címek közül mind mély teológiai értelmet hordoz, mert kifejezik lelkének, egész lényének különleges előkészítését, ami képessé teszi őt arra, hogy – először Izrael bonyolult történésein, majd azokon az eseményeken keresztül, amelyek minden embert érintenek, az egész emberiségre vonatkoznak – felfedezze azt az irgalmat, amelynek nemzedékről nemzedékre mindenki részese, a Szentháromság örök tervei szerint.²²

Nem azért van-e, hogy Szűz Mária négy dogmája közül kettőt²³ csak az utóbbi másfél évszázadban hirdettek ki, mert Isten édesanyja szívén keresztül akarja velünk megismertetni irgalmát?

Kis Szent Teréz üzenete, amely Isten irgalmát azoknak fedi fel, akiknek a legnagyobb szükségük van rá – Molinié atya szavaival – nem „a Szűzanya üzenete a modern világ számára, amit egyik gyermekére bízott”?

Nem állítja-e Kolbe atya, hogy Isten az irgalmasság egész rendjét átadta a Szűzanyának? Jacques Fesch (1930–1957)²⁴ nem tévedett börtöncellája mélyén:

Jobb kezemet a Szent Szűz kezébe csúsztattam, a balt pedig Kis Szent Terézébe... Velük kettejükkel semmit nem kockáztatok; a legkisebb veszély esetén magukhoz vonnak, mint egy kisgyermeket, aki járni tanul.²⁵

²² I. 21

²³ Szűz Mária szeplőtelen fogantatása: 1854, IX. Piusz pápa (A Boldogságos Szűz fogantatásától fogva mentes volt az áteredő bűn következményeitől. A felmentést kizárólag Krisztus érdemeinek köszönheti, tehát ő is a megváltottak közé tartozik.)

A Boldogasszony mennybe felvétele: 1950, XII. Piusz pápa („Mária földi életpályája befejezése után testével és lelkével együtt felvétetett a mennyi dicsőségbe.” DS 3903)

²⁴ Jacques Fesch gazdag bankárcsaládból származott, ő azonban nem találta helyét a társadalomban, nem dolgozott, különösebben semmi nem érdekelt. Húszévesen megnősült, született egy kislánya, de hamarosan elvált feleségétől. Világkörüli hajóúttjához pénzt akart szerezni egy saját vitorláshoz, ezért 1954. február 25-én betört egy párizsi pénzváltóhoz. Ekkor következett be a tragédia: a rendőrök rajtakapták, s ő menekülés közben véletlenül lelőtt egy rendőrt. A bíróság halálra ítélte. Három és fél évet töltött a börtönben, ahol nagyon mély megtérésen ment át, utolsó két hónapjában naplót írt lelki útjáról, amit hatéves kislányának ajánlott.

²⁵ Jacques Fesch: *Journal de Prison* (Börtönapló), 1957.IX.6., Éditions Le Sarment FAYARD, 1989

Kevesebb, mint egy héttel a kivégzése előtt nem megmosolyogni vagy kigúnyolni való áhítatról tesz tanúságot, hanem arról, hogy a Názáreti Mária és Lisieux-i Teréz szeretnek együttműködni! Jacques Fesch az igazságszolgáltatás (!) guillotinnal lefejeztette. Az ítéletet 1958. szeptember 30-án, Kis Szent Teréz égi születésnapján hajtották végre, miután kijelentette:

Öt óra múlva látni fogom Jézust!

Szűz Mária és Teréz megtanította arra, hogy Isten mindig visszaemlékszik a legnagyobb igenünkre, és annyit kapunk tőle, amennyit remélünk, mert határtalan az irgalma. Milyen jól mondta II. János Pál:

A végső beteljesedésben az irgalom szeretetként fogja kinyilatkoztatni magát; viszont az időben, az emberi történelemben, ami a bűn és a halál története is, a szeretetnek főként irgalomként kell megmutatkoznia, és ilyen formában kell megvalósulnia. Krisztus messiási küldetése, az irgalom küldetése, népének, az Egyháznak küldetésévé válik.²⁶

²⁶ *Dives in misericordia*, 8.

III. Kis Szent Teréz, Mária mosolya

Sok lelki író – mint például Édouard Poppe – már régóta felfedezte és jelezte, hogy Teréz élete és üzenete egybehangzik Grignon de Montfort Mária-doktrínájával. Léthel atya a közelmúltban megjelent könyvében le is írta:

Mivel mindketten meg vannak győződve a szentségre való egyetemes meghívásról, megmutatják, hogy mennyire elérhető az odavezető út mindenki számára, különösen a legszegényebbeknek és a legkisebbeknek. Olyanok ők, mint két világítótorony, amelyek megvilágítják a szentséghez vezető utat Isten egész népe számára.²⁷

Amikor II. János Pál pápa sürgeti, hogy Máriát úgy mutassuk be, mint „ikont, mely még a földi élet viszontagságai között is szentségre hív”, egyszerűen azt kéri tőlünk, hogy járjunk Teréz és Lajos-Mária nyomdokaiban, mert a „kis út”²⁸ és a „Mária titka”²⁹ kereszteszódésében elsőbbségük van a szegényeknek, a kicsiknek, az elbukottaknak; és mindenki számára van hely.

Feltétlenül mondja el, anyám, ha a világ összes lehetséges bűnét elkövettem volna, akkor is ugyanez a bizalom lenne bennem; érzem, hogy ez a rengeteg sértés annyi lenne csak, mint egyetlen csepp víz az izzó parázsban.³⁰

Miért érhető el ez az út mindenki számára? Azért, mert „a bizalomnak, csakis a bizalomnak kell elvezetnie minket a Szeretethez”³¹. Nem ez az igazi máriás erény? A Szűzanya vajon nem a vak bizalom sugalmazója – ahogy Molinié atya mondja?

Ne felejtjük el: Mária segít felfedezni Terézt, Teréz pedig segít felfedezni Máriát. Teréz megpillantotta „a Szűzanya elragadó mosolyát”, és számunkra ő maga is Mária mosolyává lett, amelynek gyümölcse az irgalomba vetett bizalom kiáradása. Az anya mosolya a gyermeké. Tanú van rá elég, mert Teréz betartotta az ígétét: „Égi életemet azzal fogom tölteni, hogy jót tegyek a földön.”³²

1. Mária boldogságai³³ és Teréz

A „Szent Szűz kis virágának” üzenetét teljes mértékben tartalmazza kármelita szerzetesi neve: a Gyermek Jézusról és a Szent Arcról nevezett Teréz. A Gyermek Jézussal való kapcsolata a forrása Teréz boldog kicsinységének, és a Szent Arcnak való felajánlása a boldog együttérzésének. Nem nevezhetnénk-e a kicsinységet és az együttérzést Mária boldogságainak? Vajon nem arról a boldogságról van szó, amellyel Mária részt vett a megtestesülés és a megváltás misztériumában, a bölcsőnél és a keresztnél?

Ez a két boldogság egyébként elválaszthatatlan egymástól, mert lehetetlen megélni az irgalmasok boldogságát anélkül, hogy megtapasztaltuk volna saját törekenységünket. Aki nem tud nevetni a hibáin, és nem tartja azokat kincsnek, amely növekedni tanít a bizalommal teljes

²⁷ P. F.-M. Léthel: *Thérèse, Docteur de l'amour*, Éditions du Carmel

²⁸ A „kis út” Kis Szent Teréz lelkeségének szimbóluma: az Istenbe vetett teljes, végtelen, gyermeki, örömteli bizalomé.

²⁹ Grignon de Montfort Máriáról szóló híres könyvének címe

³⁰ *Derniers entretiens* (Utolsó beszélgetések), 1897. július 11.

³¹ LT 197, *Levél a Szent Szívről nevezett Mária nővérnek*, 1896. szeptember 17.

³² I. 30. 1897. július 17.

³³ Utalás a Nyolc Boldogságra Jézus Hegyi Beszédében (Mt 5,1–12)

alázatban, mások nyomorúságában sem tudja meglátni a kincset, hogy növekedjen az irgalomban!

2. A kicsinység boldogsága

Egy fiatal magyar apáca, Tímár Mónika (1937–1962), aki 1947-ben, tízéves korában fedezte fel az *Egy lélek történeté*-t egy ház romjain, ezt írja naplójában:

*Tegnap kis Teréztől volt szó – hogy mennyivel keményebb, energikusabb egyéniség volt, mint mi ismerjük. Arra gondoltam, hogy a Szűzanya is mennyivel keményebb, strammabb, cselekvőbb egyéniség lehetett, mint ahogy az emberek – és még az én lelkemben is él. És ebben biztos nagy részüik van a giccses, halvány rózsaszín-világoskék szentképeknek. Mily keveset mond róla a Szentírás, és mégis milyen sokat!*³⁴

Amikor Teréz a „Szent Szűz kis virágának” nevezi magát, nem érzélgősségről vagy gögről, hanem a „derék asszony” (l. Péld 31,10) alázatáról tesz tanúságot. Egészen pontosan tudatában van törekenységének, szegénységének, kicsinységének, ugyanakkor tele van bizalommal, mert gyengesége Máriához tartozik. Tudja, hogy saját kicsinységével Máriához kapcsolódik, ugyanakkor Jézus emberségéhez is. Élete utolsó hónapjaiban Teréz „megvédte” Mária kicsinységének a kiváltságát, miközben korának prédikátorai csak nagyságot tulajdonítottak neki.

A gőg bűnét sem követi el, hanem kiált annak, aki meg akarja hallani, hogy – Molinié atya szerint – „a kis út túlmutat Teréz személyén, hogy Máriához csatlakozzon”, és Mária illatának elsősorban nem az ikonokból kell áradnia, hanem a szívünkéből. Teréz alázatos, s ezt anélkül tudja, hogy ebben a tisztánlátásban elveszítené ártatlanságát. Miért? Mert ez egy egészen máriás alázat, a Szeplőtelen Fogantatás misztériumával való bensőséges egyesülés kifejeződése. Persze Teréz nem a Szűzanya, de „az anya kincse a gyermeké”. Paradox módon ez hozza olyan közel a bűnösökhöz. Tudja, hogy Jézus neki „nem sokat, hanem mindent” megbocsátott: előre megóvta őt, ami az irgalom túlcsondulása.

3. Az együttérzés boldogsága

Ellentétben egy általánosan elfogadott nézettel, nem Mária az isteni együttérzés ikonja, hanem Jézus! Mert egyedül Isten együttérzés. A megtestesülés kétezredik évfordulója jubileuma lesz Isten emberek iránti együttérzésének Jézus Krisztusban.

De akkor miért nevezzük Teréz együttérzését máriás boldogságnak? Azért, mert Teréz, aki olyan közel van Máriához, a bűnösök menedékéhez és anyjához, és aki úgy beszélt Pranziniról³⁵, mint első gyermekéről, az irgalmasok boldogságát éli. Annak a szeretetnek a ragyogó boldogságát, melyet fájdalmas és sötétségben próbára tett hitében élt meg, s amelynek a keresztnél álló Mária az ikonja. Élete utolsó hónapjaiban – kora hitetlen bűnöseinek asztalánál

³⁴ l. 16. 1957. IX. 8.

³⁵ Pranzini 1887-ben Párizsban megfojtott két nőt és egy kislányt. Az eset egész Franciaországot felkavarta, mindenki a fejét követelte, a bíróság természetesen halálra ítélte. Teréz ekkor tizennégy éves volt. Nagy hittel imádkozott érte, azt a kegyelmet kérte Istentől, hogy ez a bűnös lélek ne vesszen el. Pranzini, aki a börtönben soha nem akart találkozni a pappal, a halála előtti pillanatban kérte a fészületet, és háromszor megcsókolta. Teréz végtelenül boldog volt, hogy Isten meghallgatta, így lett Pranzini az ő első „gyermeke”.

ülve – Teréz nagyon gyakran beszél a Szűzanyáról, ahogy erről az *Utolsó beszélgetések*³⁶ is tanúskodnak.

Végül Teréz együttérzésének mélységesen máriás jellegét mutatja az is, hogy mekkora örömet talál abban, hogy szeretet. Teréz Mária egyszerű és kedves mosolya: bizalmat ébreszt és kitágítja a szívét azoknak a sokszor ironikus, görcsös és szomorú hívőknek (és nemhívőknek), akik mi vagyunk. Szent Anzelm tanításának lényeges igazságára emlékeztet: Jézus, a szenvedő szolga nem boldogtalan!³⁷ Ugyanez érvényes a kereszttövén álló Máriára és Krisztus misztikus Testének tagjaira is, akiknek Isten az Atyjuk és Mária az édesanyjuk.

Nem szabad összekeverni a „fájdalmas örömet” a boldogtalansággal! Ha előfordul, hogy boldogtalanok vagyunk, ennek az az oka, hogy bűnösök vagyunk. A gőgnek mindig szüksége van szerencsétlenségre és szomorúságra, hogy lázadásának tápot adjon. Több alázat van abban, ha elfogadjuk, hogy boldogok legyünk. Teréz saját tanúságával tanítja ezt mindazoknak, akiknek Szent Anzelm túl nehéz olvasmány lenne:

*Mindegy nekem halál vagy élet! Jézus, az az örömöm, hogy szeretlek!*³⁸

Igaza van Teréznek, amikor humorosan ezt mondja:

*A Szűzanya annyival többet kapott nálunk, hogy nem tudott vétkezni, mert mentes volt az eredeti bűntől, ugyanakkor sokkal kevesebb lehetősége volt, mint nekünk, mert neki nem volt Szent Szüze, akit szeressen!*³⁹

Miért ne beszélhetnénk hozzá a költő Paul Claudellel együtt mi is így:

*Csak azért jöttem, Szűzanya, hogy nézzelek.
Hogy nézzelek, sírjak a boldogságtól.
Tudjam, hogy a fiad vagyok, és itt vigyázol.
Csak egy pillanatra, amikor minden elakad,
Délben! Veled legyek, Mária, ott, ahol te vagy.
Semmit ne szóljak, arcodon merengvén
Hagyjam, hadd énekeljen szívem a maga nyelvén.
Semmit sem szólni, csak énekelni, mert a szív túlságosan tele már.
Mint ahogyan találomra, váratlanul fölcsendíti furcsa énekét a rigómadár.
Mert te vagy a szép, te vagy a szeplőtelen,
Te vagy az asszony, akit fölmagasztalt végre a kegyelem,
A teremtmény kezdeti tisztaságában és kivirágzásának tetején,
Úgy, ahogy Isten kezéből kikerült eredeti ragyogása reggelén.
...
És mert te mindörökké itt vagy, egyszerűen mert te vagy
Mária, egyszerűen mert dicsérhetjük létedet,
Jézus Krisztus anyja, legyen hála neked!*⁴⁰

³⁶ *Derniers Entretiens (Le Carnet Jaune)*. Az *Utolsó beszélgetések*-et (v. *Sárga Füzet*) főleg Jézusról nevezett Ágnes anya jegyezte le 1897. április 6. és 1897. szeptember 30. között, Teréz halálos ágyánál. (magyarul: A Gyermek Jézusról és a Szent Arcról nevezett Szent Teréz utolsó beszélgetései nővérével, Jézusról nevezett Ágnes anyával, Anonymus, Róma, 1974)

³⁷ Szent Anzelm (1033–1109): *Cur Deus Homo* (Miért lett emberré az Isten?), II. 12.

³⁸ Kis Szent Teréz *Ma joie!* (Örömöm!) c. versének utolsó sora

³⁹ l. 36 1897. VIII. 21.

⁴⁰ *La Vierge à midi*. Magyarul: Délben a Szűzanyánál, Rónay György fordítása in *Klasszikus Francia Költők II.* p.323, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1984

Befejezés: Ó, Móriában mosolygó Jézus

Ugyanazok az érzések legyenek közöttetek, amelyek Krisztus Jézusban vannak! (Fil 2,5)

Szent Pálnak ez a felszólítása Móriával való kapcsolatunkat is megvilágítja. Egyrészt arra emlékeztet, hogy a megkeresztelt papsága Jézus Krisztus követése. Következésképpen, mivel Jézus Móriában jött el és „Móriában él”⁴¹, nekünk is benne kell élnünk. Másrészt ki volt olyan tökéletesen birtokában Jézus érzéseinek, mint Mária? Mária nem vonhat falat Jézus és miközönk, mert ő csak kapcsolat, teljes áttetszőség, a Szentlélek jegyese és minden kegyelem tiszta közvetítője.

A Móriáról alkotott hamis elképzelések megakadályozhatják Jézussal való egyesülésünket, de a Szűzanya maga nem! Vannak, akik ellene vetik: ha Mária csak Istenhez vezető kapcsolat, tükör, akkor miért nézzük? Egész egyszerűen azért, mert Isten már előttünk ránézett:

Rátékintett alázatos szolgálójára... (Lk 1,48)

Befejezésként adjuk át a szót egy XVII. századi nagy misztikusnak, Jean-Jacques Olier-nak (1601–1657), aki a francia szemináriumok – elsősorban a párizsi Saint Sulpice – alapítója és *A Szent Szűz belső élete* című híres mű szerzője.

Nyilvánvaló folytonosság van a Francia Iskolának⁴² oly kedves „Móriában élő Gyermekek Jézus” tisztelete és a Gyermekek Jézusról nevezett Teréz tanítása között. Miért változtatta meg ennyire a Szűzanya mosolya Terézt és Bernadettet?

A világ legszebb leánya nem adhat mást, csak azt, amije van: mosolya Jézus szívének szeretet-óceánját ajándékozza, mert az Úr részesítette őt „Lelkében, ajándékaiban, hatalmas kincseiben és életében”, ahogy Jean-Jacques Olier mondta.

Kérem a Szentséges Szűzben élő Urunkat, hogy részesítse Önt az Ő drága érzéseiben édesanyja iránt, és az életszentségnek azokban a kegyelmeiben és hatásaiban, amiket ebben az isteni misztériumban ad. Itt nagyobb szentség belső és külső állapotában van, mint az összes többi misztériumban, ha nem számítjuk feltámadott életének titkait.

Mivel Isten után, akinek kebelében lakozik dicsőségben, nincs semmi szentebb, mint a szentséges Szűz Mária, ebből következik, hogy amikor Jézusnak Mária méhe volt a világa és temploma, szentebb állapotban volt, mint amikor a földön élt, a teremtmények között, a bűnösök között, akik elviselhetetlen gyötrelmeket és kínokat okoztak neki, mert nagy szentsége végtelen ellentétben állt bűneikkel.

Jézus ebben a misztériumban csak Mórián keresztül lépett kapcsolatba minden teremtménnyel. Világosságot kapott benne, táplálékhoz jutott benne, és mindenki Mária által tért meg Jézus Krisztushoz.

⁴¹ Idézet J.-J. Olier-tól

⁴² A „Francia Iskola” a XVII. század első felének misztikus megújulása. Nagy hangsúlyt kap a belső ima, az Istennel való bensőséges egyesülés, a kereszt szeretete, a Mária-tisztelet. Legfőbb alakjai: Páli Szent Vince, Szalézi Szent Ferenc, Chantal Szent Franciska, Agnès de Langeac, J.-J. Olier, Anne de Jézus (az első franciaországi Kármel alapítója), P. de Bérulle, Ch. de Condren, Eudes Szent János, Madame Acarie...

Ez az állapot mérsékelte azt a hatalmas távolságot és ellentétet, ami az Isten Fiának a dicsőségben, az Atya kebelében való tartózkodása, és a föld bűneinek förtelmes undoksága között feszül. Máriában való lakozása enyhítette ezt az ellentétet.

Mária volt Jézus világa, Mária volt neki minden. Ő volt a tápláléka, az élete, a háza, a temploma. Itt áldotta és dicsőítette Jézus Krisztus az Atyát. Itt szentelte meg Jézus édesanyját, és megköszönte neki, hogy segített megdicsőíteni Istent, hogy eszköz volt számára Isten megdicsőítéséhez. Micsoda kegyelmeket és ajándékokat adott Máriának, hálából jótetteiért!

Ha Mária megosztja vele életét, létét és véré, ha nekiadja mindenét, amije csak van és ami ő, Jézus Krisztus sem tesz kevesebbet. Bevonja őt Lelkébe, ajándékaiba, hatalmas kincseibe és az életébe; egyszóval egészen odaadja magát Máriának.⁴³

Amikor Szűz Mária megjelent Labouré Szent Katalinnak⁴⁴, nemcsak a kezeiből sugár formában áradó kegyelmeket mutatta meg neki, hanem azokat is, amiket nem kapunk meg, amiket nem kérünk el tőle. Pedig Mária egészen odaadja magát azoknak, akik mindent nekiadnak! A bizonyosság: Lisieux-i Szent Teréz és Kalkuttai Teréz anya mosolya a „Máriában mosolygó Jézus” ragyogó szeretetét tükrözi, amelyet magukra öltöttek...

⁴³ J.-J. Olier: *Lettre 103* (103. levél)

⁴⁴ Labouré Szent Katalinnak (1806–1876, francia irgalmas nővér) 1830. november 27-én megjelent a Szűzanya. Egy félgömbön állt, lába alatt eltaposott kígyó, kezében gömböt tartott, rajta arany kereszt állt, ujjait gyűrűk díszítették, amelyekbe különböző nagyságú drágakövek voltak illesztve, és csodás fény sugárzott belőlük. Katalin a bensejében hangot hallott: „Ez a gömb, amelyet látsz nemcsak az egész világot ábrázolja, hanem Franciaországot és minden embert is külön-külön... A sugarak azoknak a kegyelmeknek a jelképei, amelyeket kiárasztok mindenkire, aki csak kéri tőlem.” A sötét kövek, amelyek nem sugároztak fényt, azokat a kegyelmeket jelképezték, amelyeket senki sem kért. Ez a látomás szerepel a „csodás érmen”.